

Betænkning afgivet af Miljø- og Planlægningsudvalget den 30. marts 2005

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om aktindsigt i miljøoplysninger

(Gennemførelse af direktiv om Århuskonventionen)

[af miljøministeren (Connie Hedegaard)]

1. Ændringsforslag

Enhedslistens medlem af udvalget har stillet 1 ændringsforslag til lovforslaget.

2. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 23. februar 2005 og var til 1. behandling den 1. marts 2005. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Miljø- og Planlægningsudvalget.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 3 møder.

Tidligere behandling

Lovforslaget er i hovedtræk en genfremsættelse af lovforslag nr. L 60 fra folketingsåret 2004 -05, 1. samling. Udvalget har fået omdelt det materiale, der forelå i forbindelse med behandlingen af L 60, herunder de hørings svar, som miljøministeren sendte til udvalget, samt et notat herom.

Spørgsmål

Udvalget har stillet 7 spørgsmål til miljøministeren til skriftlig besvarelse, som denne har besvaret.

To af udvalgets spørgsmål samt miljøministerens svar herpå er optrykt som bilag 2 til betænkningen.

3. Udtalelse fra miljøministeren

Miljøministeren har sendt udvalget følgende udtalelse:

Overvågningsudvalg

Jeg vil gerne bekræfte, at mit tilsagn i Miljø- og Planlægningsudvalgets betænkning over L 60, afgivet den 12. januar 2005, også gælder for L 4. Når loven er vedtaget, vil der således blive nedsat et udvalg, der vil få til opgave løbende at overvåge lovens anvendelse i praksis og indsamle erfaringer.

Det er hensigten, at udvalget i sin sammensætning skal være så dækkende som muligt i forhold til de væsentligste kommunale parter, miljømyndigheder og ministerier samt i forhold til de væsentlig-

ste miljøorganisationer, erhvervslivets væsentligste organisationer og andre væsentlige interessenter på lovens område. Miljøministeriet varetager formandskabet.

Udvalget skal i 2008 afgive en samlet redegørelse til miljøministeren om erfaringer med loven i praksis. Udvalget kan på den baggrund fremkomme med forslag til forbedringer af lov om aktindsigt i miljøoplysninger.

Udvalget skal tilrettelægge sit arbejde på en sådan måde, at resultaterne af det igangværende arbejde i Offentlighedskommissionen kan indgå i udvalgets arbejde.

Jeg vil orientere Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg om resultatet af arbejdet, når det foreligger i 2008.

Offentlighedskommissionen

Det fremgår af Miljø- og Planlægningsudvalgets betænkning over L 60, afgivet den 12. januar 2005, at

»[Socialdemokratiet, Det Radikale Venstre og Kristendemokraterne har] overvejet at fremsætte et ændringsforslag om, at miljö-sager, som overgives til politiet, også burde være underlagt aktindsigt, i det omfang denne ikke hæmmer opklaringen. Baggrunden herfor er, at [partierne] finder det uhenigtsmæssigt, at offentligheden har ret til indsigt i akter vedrørende miljø-sager af ikkestrafferetlig karakter, men ikke i alvorlige miljø-sager.

Når dette ændringsforslag ikke er stillet, skyldes det de fremadrettede initiativer, som er iværksat eller vil blive det. [Partierne] finder det bedst, at offentlighedskommissionen får mulighed for at lave en generel vurdering af offentlighedsloven, frem for at enkeltområder revideres uden blik for helheden. [Partierne] skal derfor på det kraftigste opfordre til, at miljøministeren gør offentlighedskommissionen opmærksom på de forhold, der er redegjort for, og at arbejdsgruppen, som skal følge implementeringen af det vedtagne lovforslag, følger udviklingen.«

Jeg vil gerne kvittere for dette betækningsbidrag ved at give tilsagn om, at de overvejelser, som partierne her har givet udtryk for, vil blive oversendt til Offentlighedskommissionen, samt at Overvågningsudvalget vil følge udviklingen som ønsket.

4. Indstillinger og politiske bemærkninger

Et *flertal* i udvalget (V, DF og KF) indstiller lovforslaget til *vedtagelse uændret*.

Et *mindretal* i udvalget (S, RV, SF, EL og IA) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med det stillede ændringsforslag.

Enhedslistens medlem af udvalget har stillet ændringsforslag om at indskrive direktivets formål i loven. Enhedslisten mener, at det er en vigtig markering af lovens ånd, en rettesnor for de myndigheder, der skal praktisere loven, og dermed et ønske om at forstå lovændringen som fremmende for offentlighedens adgang til miljøoplysninger. Der er imidlertid en række spørgsmål om implementeringen af EF-direktivet, som er påpeget i flere henvendelser i forbindelse med lovbehandlingen. Henvendelserne omhandler overordnet forhold, hvor man enten mener, at implementeringen ikke sker i det omfang, der lægges op til i direktivet, eller at implementeringen direkte forringer de nuværende muligheder for aktindsigt som givet via Århuskonventionen. Det afvises af miljøministeren med henvisninger til fortolkninger af direktivteksten eller tidligere fortolkninger af Århuskonventionen i den danske implementering af konventionen eller i regler for aktindsigt i miljøoplysninger. Enhedslisten finder, at de mange forskelle i fortolkninger af regler, og hvorvidt de begrænser adgangen til aktindsigt i miljøoplysninger, må give anledning til en snarlig revision eller evaluering af området, navnlig vedrørende, i hvilket omfang reglerne er tilstrækkelig omfattende, i hvilket om-

fang de bliver snævert fortolket, i den forstand at aktindsigt bliver yderligere begrænset eller nægtet, og i hvilket omfang der er praktiske forhindringer, såsom gebyrstørrelser, dataformater og tilgængelighed. Derfor anerkender Enhedslisten, at ministeren i sin udtalelse i betænkningen lover at iværksætte en overvågning af loven. Dog finder Enhedslisten det stadig bekymrende, at loven vedtages på et uklart grundlag, hvis ikke formålet med loven pointeres og kan give retning. Enhedslisten finder, at loven blot vedtages, fordi der er et pres fra EU om at implementere direktivet, hvor man i stedet burde gennemarbejde et forslag med bl.a. inddragelse af de bemærkninger, der er kommet, og eventuelt også Offentlighedskommissionens overvejelser. Enhedslisten indstiller lovforslaget til vedtagelse med det stillede ændringsforslag, men vil stemme imod, såfremt ændringsforslaget ikke vedtages.

Tjóðveldisflokkurinn, Siumut og Fólkaflokkurinn var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

5. Ændringsforslag med bemærkninger

Æ n d r i n g s f o r s l a g

Af et *mindretal* (EL), tiltrådt af et *mindretal* (S, RV, SF og IA):

Til § 1

1) Efter nr. 1 indsættes som nyt nummer:

»01. § 1 ophæves, og i stedet indsættes

»§ 1. Formålet med loven er

- 1) at sikre retten til adgang til miljøoplysninger, som er i de offentlige myndigheders besiddelse eller opbevares for dem, samt opstille de grundlæggende vilkår og betingelser samt konkrete ordninger for udøvelsen af denne ret og
- 2) at sikre, at miljøoplysninger som en selvfølge gradvis stilles til rådighed for og formidles til offentligheden med henblik på at sikre den videst mulige grad af systematisk tilrådighedsstillelse og formidling af miljøoplysninger til offentligheden. Med henblik herpå skal navnlig anvendelsen af telekommunikation og elektronisk teknologi, når en sådan er til rådighed, fremmes.

§ 1 a. Loven gælder for alle myndigheder m.v., der er omfattet af § 1 i lov om offentlighed i forvaltningen.

Stk. 2. Loven gælder endvidere for organer, herunder fysiske og juridiske personer, der har offentligt ansvar for eller udøver offentlige funktioner eller tjenesteydelser i relation til miljøet, og som er underlagt offentlig kontrol.

Stk. 3. Lovens § 5 a gælder for domstolene.««

[Præcisering af lovens formål]

B e m æ r k n i n g e r

Til nr. 1

Med bestemmelsen gennemføres formålsbestemmelsen i artikel 1 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2003/4/EF af 28. januar 2003 om offentlig adgang til miljøoplysninger og om ophævelse af Rådets direktiv 90/313/EØF i loven. Af lovtekniske årsager indsættes formålsbestemmelsen som ny § 1. Den gældende § 1 benævnes herefter § 1 a. Der er ikke foreslået indholdsmæssige ændringer af denne bestemmelse. Såfremt ændringsforslaget vedtages, vil forslagsstiller til 3. behandling stille de nødvendige konsekvensændringsforslag.

Erling Bonnesen (V) Birgitte Josefsen (V) nfm. Lars Christian Lilleholt (V) Inger Støjberg (V)

Eyvind Vesselbo (V) Jørn Dohrmann (DF) Walter Christophersen (DF)

Christian Wedell-Neergaard (KF) fmd. Helle Sjelle (KF) Pernille Blach Hansen (S)

Torben Hansen (S) Helle Thorning-Schmidt (S) Martin Lidegaard (RV) Johannes Poulsen (RV)

Steen Gade (SF) Per Clausen (EL) Kuupik Kleist (IA)

Tjóðveldisflokkurin, Siumut og Fólkaflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

Folketingets sammensætning

Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	52	Enhedslisten (EL)	6
Socialdemokratiet (S)	47	Tjóðveldisflokkurin (TF)	1
Dansk Folkeparti (DF)	24	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	18	Siumut (SIU)	1
Det Radikale Venstre (RV)	17	Fólkaflokkurin (FF)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	11		

Oversigt over bilag vedrørende L 4**Bilagsnr. Titel**

1	Meddelelse om materiale, der forelå i forbindelse med behandlingen af lovforslag nr. L 60 i folketingsåret 2004-05, 1. samling
2	Udkast til tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
3	Tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
4	1. udkast til betækning
5	Betækningsbidrag fra miljøministeren
6	2. udkast til betækning

Oversigt over spørgsmål og svar vedrørende L 4**Spm.nr. Titel**

1	Spm. om betækningsbidrag vedrørende Offentlighedskommissionens behandling af problemstillinger, som er rejst i henvendelserne fra Oluf Jørgensen, Danmarks Journalisthøjskole, til miljøministeren, og ministerens svar herpå
2	Spm. om forbedringer af EU's implementering af Århuskonventionen, til miljøministeren, og ministerens svar herpå
3	Spm. om sikring af en aktiv formidling af lovgivningen, til miljøministeren, og ministerens svar herpå
4	Spm. om betaling for aktindsigt, til miljøministeren, og ministerens svar herpå
5	Spm. om en »prisliste« for mulig betaling for aktindsigt, til miljøministeren, og ministerens svar herpå
6	Spm. om forskel på lovens juridiske indhold, hvis Enhedslistens ændringsforslag vedtages, til miljøministeren, og ministerens svar herpå
7	Spm. om vedtagelse af Enhedslistens ændringsforslag, til miljøministeren, og ministerens svar herpå

To af udvalgets spørgsmål til miljøministeren og dennes svar herpå

Spørgsmålene og ministerens svar herpå er optrykt efter ønske fra SF.

Spørgsmål 1:

Vil ministeren i et betækningsbidrag tilkendegive, at ministeren vil anmode Offentlighedskommissionen om at behandle de problemstillinger, som er rejst i henvendelserne fra Oluf Jørgensen, Danmarks Journalisthøjskole?

Svar:

Som det fremgår af mit bidrag til Miljø- og Planlægningsudvalgets betænkning over L 4, har jeg givet tilsagn om, at de overvejelser, som partierne har givet udtryk for vedrørende de straffesager, som behandles af politiet og anklagemyndigheden, vil blive oversendt til Offentlighedskommissionen, samt om at Overvågningsudvalget vil følge udviklingen som ønsket.

Jeg vil samtidig til Offentlighedskommissionens orientering oversende Oluf Jørgensens henvendelser til Miljø- og Planlægningsudvalget og de svar til udvalget, som de har givet anledning til under behandlingen af L 60 fra folketingsåret 2004-05, 1. samling.

Spørgsmål 2:

Vil ministeren supplerende give Overvågningsudvalget til opgave at komme med forslag til forbedringer af EU's implementering af Århuskonventionen?

Svar:

Som det fremgår af mit bidrag til betænkning over L 4, gælder det tilsagn, som jeg afgav i Miljø- og Planlægningsudvalgets betænkning over L 60 fra folketingsåret 2004-05, 1. samling om nedsættelse af et overvågningsudvalg, også for L 4.

Overvågningsudvalget vil få til opgave løbende at overvåge miljøoplysningslovens anvendelse i praksis og indsamle erfaringer.

Udvalget skal tilrettelægge sit arbejde på en sådan måde, at resultaterne af det igangværende arbejde i Offentlighedskommissionen kan indgå i udvalgets arbejde.

Udvalget skal i 2008 afgive en samlet redegørelse til miljøministeren om erfaringer med loven i praksis. Udvalget kan på den baggrund fremkomme med forslag til forbedringer af lov om aktindsigt i miljøoplysninger.

EU's medlemslande skal i 2009 aflægge rapport til Kommissionen om deres erfaringer med anvendelsen af miljøoplysningsdirektivet. Kommissionen skal herefter aflægge rapport til Europa-Parlamentet og Rådet sammen med eventuelle forslag til ændringer.

Resultatet af overvågningsudvalgets arbejde kan hvor relevant tillige indgå i den danske rapport til EU-Kommissionen.